

'A bortermelés válsága Európában'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 02.02.2024 Брой: 2/2024

A bor világa szokatlan és riasztó helyzettel néz szembe, amelyet közel hat évtizede nem láttak. A Nemzetközi Szőlő- és Borászati Szervezet (OIV) szerint 2023-ban mintegy 2,4 millió hektoliter bort állítottak elő, ami 7%-kal kevesebb, mint az előző évben; valójában ez a legalacsonyabb termelési szint 1961 óta.

A bortermelés drámai visszaesésének okai sokrétűek, az extrém időjárási viszonyoktól kezdve az alapvető fogyasztási cikkek, üzemanyagok és energia árának emelkedésével kapcsolatos kihívásokig az elmúlt két évben, valamint a háztartások vásárlóerejének csökkenéséig a COVID világjárvány és az ukrajnai háború következtében.

Extrém időjárási jelenségek, mint a kiszámíthatatlan hóhullámok, aszályok és erdőtűzek, rendkívül gyenge terméshez vezettek számos szőlőtermesztő régióban világszerte. A bortermelés csökkenése azonban nem egyenletesen oszlik meg a különböző borrégiók között. A 2023-as éghajlati anomáliák miatt Olaszország, Franciaország és Spanyolország borrégiói drasztikus bortermelési csökkenést jelentettek, miközben ugyanakkor olyan országok, mint Németország, Portugália és Románia közepes vagy magas termelési mennyiségekről számoltak be.

Az EU egészére nézve a termelési mennyiség 8%-kal alacsonyabb az utolsó öt év átlagos mennyiségeinél.

Franciaország – ismét első Európában

Franciaországnak sikerült biztosítania a vezető pozíciót, mint európai bortermelő, elsősorban Olaszország gyenge termése miatt (14%-os csökkenés az előző évhez képest). Valójában ez a legalacsonyabb termelési szint Olaszországban azóta, amióta a kivételesen rossz termés volt 2017-ben, jegyzi meg a Reuters ügynökség.

Spanyolország a harmadik helyen áll, bár termelése szintén 14%-kal esett vissza, ami az elmúlt 20 év legalacsonyabb szintje. A spanyol és olasz bortermelők szenvedtek a legtöbbször az elmúlt évben az éghajlati anomáliáktól – mind a hosszantartó aszályoktól, mind az erős csapadéktól, amely megnövekedett páratartalomhoz és gombás kórokozók elterjedéséhez vezetett a szőlőskertekben.

Általános trendek, amelyek a bortermelés és -fogyasztás csökkenéséhez vezetnek

A globális éghajlat változásai, amelyeket aszályos és záporos időszakok, atipikus meleg, valamint nagyon korai és nagyon késői fagyok kísérnek, egyre inkább befolyásolják mind az európai, mind a globális bortermelést.

Másrészt a globális gazdasági helyzet az elmúlt két évben bizonyos változásokat diktált a borpiact szerkezetében.

Az erőforrások (munkaerő, üzemanyagok, műtrágyák, növényvédő szerek) költségének emelkedése a bortermelés jelentős visszaeséséhez vezet. Ugyanakkor az alapvető fogyasztási cikkek árának emelkedése és a vásárlóerő csökkenése a bor fogyasztásának csökkenéséhez vezet. A 2023/2024-re vetített összesített csökkenés 1,5% lesz egy évvel korábbi szintjéhez képest.

A fogyasztás csökkenése várhatóan főként a vörösborokat érinti, és kisebb mértékben a rozéborokat. A negatív trendet a fogyasztói ízlés és preferenciák változásai is befolyásolják, elsősorban a sörfogyasztás növekedése, valamint az egészséges életmód elfogadása, amely kizárja az erősebb alkoholos italok, köztük a bor fogyasztását.

A borpiact Bulgáriában

A hideg és esős tavasz Bulgáriában késleltette a szőlő érését és ennek megfelelően a szőlőszüreti kampány 2023-ban később kezdődött az ország különböző régióiban. A Mezőgazdasági és Élelmezési Minisztérium operatív információi szerint a múlt évben csökkent a borászati szőlő alá vont terület; egy évvel korábban 31 579 hektár volt, az idei évben pedig 29 722 hektár (-5,9% éves alapon).

A terület csökkenése mellett az alacsonyabb átlagos hozamok is negatívan befolyásolják – 492 kg/da, szemben a 2022. szeptemberi 564 kg/dával. A csemegeszőlő mennyiségének csökkenése 46%, a 2023. szeptemberi termelési mennyiség 7,1 ezer tonna volt, szemben az előző év azonos időszakában mért 13,3 ezer tonnával. A bejelentett csökkenés fő oka a csemegeszőlő fajtákkal rendelkező szőlőskertek átlagos hozamának csökkenése 2023-ban – 468 kg/da (-22,9%), ami sok esetben a gombás betegségek elterjedése miatti károknak tulajdonítható, amikor a növényvédelmi intézkedéseket nem végezték időben, ahogyan azt a Szőlészeti és Borászati Intézet – Pleven első tájékoztatójában megjegyezték.

A gyengébb termés a borászati szőlő árának emelkedését is meghatározza. A Szőlészeti és Borászati Intézet – Pleven kutatásai szerint Észak-Bulgária egyes régióiban a "Cabernet Sauvignon" és "Merlot" vörösbor fajták szőlőjét a termelők 1,30–1,40 lej/kg közötti áron értékesítik. Az árszintek változása az ország déli régióiban nagyobb – 1,00 lej/kg és 1,50 lej/kg között, a kínált mennyiségektől és a szőlőfajtától függően. Az erőforrások (munkaerő, üzemanyagok, műtrágyák, növényvédő szerek) költségének emelkedése ellenére 2022-ben a termelői árak viszonylag alacsony szinten maradtak – 0,66 lej/kg ÁFA nélkül, az NSI adatai szerint. A szőlőtermesztők számára a nehéz helyzetből való kiút egy lehetséges módja az együttműködés a feldolgozás és a magasabb hozzáadott érték elérése érdekében.

A Szőlészeti és Borászati Intézet – Pleven tájékoztatója

2023 végén a Szőlészeti és Borászati Intézet – Pleven elkezdte kiadni Tájékoztatóját. Az Intézet vezetése naprakész és hasznos információk nyújtását tűzte ki célul a szőlészeti és borászati ágazat fejlesztési trendjeiről Bulgáriában és világszerte. A kiadvány terjesztése ingyenes. Figyelmet fordítanak a finanszírozási lehetőségekre, a nemzeti és európai ágazati politikák változásaira, fontos eseményekre, valamint a Szőlészeti és Borászati Intézet – Pleven csapata által végzett tudományos kutatások eredményeinek hozzáféréseinek biztosítására. Minden érdeklődő felkeresheti az Intézetet a tájékoztató megkapásáért, valamint észrevételek és ajánlások nyújtásáért a jövőbeli, számukra érdekes témákról.

[Tájékoztató .pdf](#)